

بررسی رابطه وضعیت اجتماعی خانواده و متغیرهای فردی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان

زهرا بیرمی نیا¹

چکیده:

تحقیق انجام شده پیرامون میزان تأثیر سطح سواد والدین و با پیشرفت تحصیلی دانشجویان را نشان می‌دهد که سطح سواد پدر با موفقیت و عدم موفقیت دانشجویان اثر قطع دارد و سطح سواد مادر نیز در انجام موفقیت یا شکست بی‌تأثیر نیست. بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی‌دار وجود دارد. و همچنین در این تحقیق اثر قطعی تأثیر سطح سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی، افت تحصیلی، مشکلات رفتاری و مشکلات تحصیلی دانشجویان مسجل است و میزان سطح سواد والدین با پیشرفت تحصیل دانشجویان ارتباط مستقیم و مثبت دارد. جامعه آماری من در این پژوهش شامل 50 نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان که در سال تحصیلی 1400-1401 مشغول به تحصیل بوده و تعداد آنها 2000 نفر می‌باشد و نمونه‌ی آماری که تعداد 50 نفر از دانشجویان که از جامعه به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده‌اند. و ابزار تحقیق شامل پرسشنامه‌ای برای دانشجویان است استفاده کرده‌ام.

کلمات کلیدی: وضعیت اجتماعی، سطح سواد والدین، پیشرفت تحصیلی دانشجویان

¹ کارشناسی ارشد، روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی کرمان شهر بافت، Zahra.beyrami08@gmail.com

1_ بیان مسئله:

آموزش به عنوان خلق محیط‌های یادگیری که در آن فعالیت‌های مورد نیاز یادگیرندگان برای ساختن دانش و کسب توانایی تفکر به حداکثر می‌رسد، تعریف می‌شود (سیدل^۲ و شاولسون^۳، 2007). یادگیرندگان باید دانش را در ذهن خود بسازند. معلم با آموزش دادن به راه‌هایی که اطلاعات را برای یادگیرندگان معنی‌دار و قابل فهم می‌کند، با دادن فرصت‌هایی به آنان تا اندیشه‌ها را خود کشف کنند و به کار ببندند، و با آموزش دادن اینکه راهبردهای مورداستفاده در یادگیری خود را آگاهانه برگزینند می‌تواند فرایند ساختن دانش را در آنان آسان سازد. معلم می‌تواند نردبان صعود به درک بالا را در اختیار یادگیرندگان قرار دهد، اما یادگیرندگان خودشان باید از این نردبان بالا بروند (اسلاوین^۴، 2006). یادگیری یکی از مهمترین زمینه‌ها در روانشناسی امروز و درعین حال یکی از مشکل‌ترین مفاهیم برای تعریف کردن است. (هرگنهان^۵ و السون^۶، 2005).

موفقیت و پیروزی در تحصیل به عوامل گوناگونی بستگی دارد و این عوامل در مجموعه‌ای فردی، آموزشی، خانوادگی و اجتماعی طبقه‌بندی می‌شود. بدون شک پیشرفت تحصیلی دانشجویان به عوامل متعددی نظیر میزان درآمد، سطح تحصیلات والدین، رفتار والدین، محیط دانشگاه، فضای خانواده، نوع دانشگاه، امکانات آموزشی، معلم، رفتار معلم، استعداد دانشجویان، محل زندگی، نحوه‌ی پوشش معلم، محل دانشگاه، رفتار همکلاسی‌ها و بسیاری عوامل دیگر بستگی دارد (افروز، 1386).

در این تحقیق عامل سطح تحصیلات والدین مدنظر می‌باشد. سطح تحصیلات والدین همانند سایر عوامل به شکل‌های گوناگون در پیشرفت و یافت تحصیلی دانشجویان مؤثر است. ممکن است دانشجویانی که والدین آن‌ها از سطح سواد بالایی برخوردارند و در حل و انجام تکالیف خود دچار مشکل شوند والدین آن‌ها در انجام تکالیف به آن‌ها کمک می‌کنند اما اگر والدین بی‌سواد باشند نمی‌توانند کمک کنند نحوه‌ی نگرش والدین به تحصیلات فرزندان نیز در پیشرفت تحصیلی آن‌ها مؤثر است.

1_1 تربیت فرزندان و باروری ثمربخش

داشتن فرزندان سالم و مستعد کافی نیت. تهیه و تدارک محیط مناسب تربیتی و کنترل و آموزش و پرورش آن‌ها، هدف و غایت مطلوب است. همچنان که داشتن بذر و تخم اصلاح شده و مرغوب کافی نیست. زمین مناسب برای کشت و نور کافی و آب و کود و مواظبت و سرکشی و تحمل زحمات و تلاش و کوشش طولانی لازم دارد، تا تخم بروید و رشد کند و به ثمر آید و بار دهد. حساس‌ترین وظیفه والدین، تربیت کردن و بار آوردن فرزندان است. تا مطابق استعداد فطری و سرشتی و توان و نیروی بدنی خود، مراحل آموزش و تعلیم و فراگیری را طی کنند و نضج یابند و به‌صورت مفید و مؤثر وارد اجتماع شوند و باایمان و اطمینان به آینده خود زندگی سرشار با موفقیت و سرور و شادی و خرسندی و رضایت خاطر را شروع کنند (هالت، 1387)

1_2 شبکه خانوادگی

تجربه و آگاهی اولیه کودکان از انسان‌های دیگر در بافت خانواده شکل می‌گیرد. به‌علاوه کیفیت فرآیندهای دلبستگی و پیوند میان والدین و نوزاد در ماه‌های اولیه زندگی، برای بهداشت هیجانی فرد بسیار مهم و حیاتی است. خانواده عرصه‌ای مهم برای یادگیری درباره دنیا بوده و اجتماعی شدن کلی در آن روی می‌دهد. خانواده به‌عنوان در دسترس‌ترین سیستم حمایتی کودکان مدنظر قرار می‌گیرد. در نتیجه هر آنچه این سیستم حمایتی را کمرنگ نماید (مانند تغییرات دوران بلوغ، جدایی پدر و مادر و یا به‌ویژه سبک خانوادگی منفی) عوارض جانبی برای کارکردهای کودک، انطباق و هویت‌یابی او ایجاد می‌کند. (حیدری، 1385).

² seidel

³ shavelson

⁴ Slavin

⁵ Hergenhahn

⁶ Olson

1_3_ والدین در مسئولیت شریک هستند

محیط خانواده، دانشگاه فوق العاده‌ای است که می‌تواند استعداد‌های روانی اطفال را پروراند و به آن‌ها درس عبرت و شخصیت و رشادت و شهامت، بخشش و سخاوت و... بیاموزد. یا برعکس صفات زشت و ردیلت و انحراف و تربیت غلط را یاد بدهد. علت اینکه مسئولیت پدر و مادر در تعلیم و تربیت فرزندان حتی از دانشگاه و محیط اجتماع و دانشگاه بیشتر است، در روایات اسلامی زیادی روی آن تأکید شده است:

1. نخست آنکه آغاز تربیت و شکل‌گیری کودکان در خانه است.
 2. پس به خاطر آن است که بیشتر اوقات کودکان در خانه می‌گذرد و برآورد زیر گویای این حقیقت است. علمای تعلیم و تربیت با بررسی‌های خود، ساعت‌هایی که کودک تا سنین 11 سالگی زندگی می‌کنند 95 هزار ساعت برآورد کرده‌اند، که تنها 5 هزار ساعت آن را در دانشگاه و در حدود همین مقدار را خویشان و بستگان و دوستان می‌گذرانند، و بقیه‌اش در کنار پدر و مادر در خانه‌اش می‌گذرد (حیدری، 1385).
- خواندن و به‌طور کلی یادگیری، مستلزم وجود شرایط اولیه و ثانویه است. شرایط اولیه یعنی استعداد‌های نفسانی مثل هوش، حافظه، سلامت بدن و شرایط ثانویه مانند محیط مناسب، آرامش روانی و... وسایل ضروری که همه این‌ها به‌رحال به والدین ارتباط دارند. والدین مهمترین افرادی هستند که می‌توانند روحیه آموزشی و فرهنگی را در کودکان خود برانگیزند. طی تحقیقاتی که انجام گرفته در مورد شوال «محرک تو در موفقیت در دانشگاه و مسائل آموزشی چیست؟» بین 85٪ از موفق‌ترین دانشجویان پاسخ دادند «والدینم»
- به این مسئله توجه کنید که آن‌ها نگفتند «پدرم» یا «مادرم» بلکه آن‌ها مشترکاً والدین را در این امر شریک می‌دانند. در اکثر موارد، همکاری و تشریک‌مساعی پدر و مادر است که دانشجویان موفق را به وجود می‌آورند. گاهی یک پدر ترقی‌خواه، مادر قدرتمند، عمو یا دایی فهمیده و حتی یک همسایه و دوست می‌تواند آتش موفقیت‌های تحصیلی و آموزشی را در کودکان شعله‌ور سازد. به نظر می‌رسد که طرز فکر خوب و گرایش والدین نسبت به دانشگاه مهمترین عاملی است که در موفقیت و یا شکست تحصیلی دانش‌آموز اثر می‌گذارد. جالب است که بدانیم والدین، لازم نیست هرکدام تأثیر مساوی و برابر روی کودک داشته باشد. ولیکن نفوذ و اثر هرکدام از آن‌ها باید سازنده باشد.
- کودکان از پشتیبانی و کمک پدر و مادر خود مطمئن هستند، و در خانه‌های موفق یکی از والدین پدر یا مادر در انجام تکالیف را رهبری کرده و دیگری پشتیبانی ضمنی از کودکان دارد.

1_4_ تحصیلات والدین

از آنجاکه تحصیلات والدین می‌تواند نقش مهمی در امر تربیت فرزندان داشته باشند و والدین تحصیل کرده به دلیل احراز مشاغل بهتر و مفیدتر به خودی خود از فرهنگ بالاتر و محیط و موقعیت بالاتر و محیط و موقعیت بهتری برخوردار خواهند بود و برخورداری از موقعیت خوب اجتماعی به نوبه خود تأثیر روی نگرش فرزندان نسبت به والدین و احساس امنیت و اعتماد به نفس آن‌ها می‌شود و در نتیجه بهتر می‌توانند با محیط خود ارتباط برقرار کنند و همین امر موجب رشد و شکوفایی استعداد آن‌ها می‌شود. درحالی‌که کودکی که والدین وی تحصیلات خوبی ندارند نه تنها نمی‌توانند به وجود آن‌ها افتخار کنند بلکه در خود احساس حقارت می‌کنند. و ارتباط و تعامل آن‌ها از سایرین کمتر است. البته تحصیلات به‌تنهایی نمی‌توانند عامل پیشرفت فرد محسوب شود. اما از آنجاکه تحصیلات می‌تواند موجب آگاهی بیشتر و قرار گرفتن در وضعیت اجتماعی، اقتصادی بالاتر می‌گردد و نیز در تحقیقات ثابت شده که شغل و سطح اجتماعی والدین نیز رابطه مستقیمی با پیشرفت تحصیلی فرزندان دارند. بنابراین ملاک انتخاب تحصیلات والدین و تأثیری که بر روی پیشرفت تحصیلی فرزند آن‌ها می‌گذارد به این دلیل منظور شده است که خانواده‌های با تحصیلات بالاتر فرزند کمتری دارند و بنابراین بهتر می‌توانند با آن‌ها در ارتباط باشند. معمولاً وقت بیشتری برای رسیدگی به مسائل آن‌ها رادارند.

کودکی که در کنار بزرگسالان تحصیل کرده و اهل مطالعه و باحوصله پرورش یافته و بزرگ می شود مسلماً پیشرفت تحصیلی او از سایر کودکانی که از چنین محیط مساعدی بی بهره اند به مراتب بالاتر است. (هالت، 1387)

1_5_ بی سوادی والدین

«بی سوادی والدین نیز یکی از پارامترهایی است که می تواند درافت تحصیلی دانشجویان مؤثر باشد، زیرا عدم توانایی والدین جهت کمک به فرزندان در امر تحصیل و نبودن پشتیبان در جهت راهنمایی فرزندان، می تواند سبب سردرگمی دانش آموز و ایجاد اضطراب در او گردد. همین عدم اطمینان در مورد آنچه که دانش آموز انجام می دهد و نبود راهنما در منزل سبب می شود تا دانش آموز با یقین و اطمینان کامل نتواند به پیش برود. البته این مطلب کلیت ندارد و دانشجویان با استعداد می توانند بدون راهنما نیز به سر منزل مقصود برسند ولیکن این موضوع، مربوط به دانشجویانی است که دارای استعداد کمتری هستند و جهت پیشرفت، نیاز به یاری دهنده دارند.» (حیدری، 1385).

از مطالعاتی که در زمینه تأثیر برخی عوامل و متغیرها بر روی پیشرفت تحصیلی دانشجویان انجام گرفته است چه می توان فهمید؟ در این مقاله کوشش شده است یافته های عمده این مطالعات مورد بازنگری قرار گیرد. کشف اثرات متغیرها بر پیشرفت تحصیلی موضوع ساده ای نیست. نتایج پژوهش ها بر روی روابط و همبستگی ها باید در عمل مورد آزمایش قرار گیرند. هر یک از نتایج باید به دفعات متعدد به وقوع پیوندد تا به توان نسبت به صحت آن ها اطمینان حاصل کرد. مطالعات کیفی که بر پایه روش های مشاهده ای و تکنیک های مصاحبه انجام می گیرد، این امکان را به پژوهشگر می دهد که به نکات ظریفی که در کلاس نقش دارند و بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان مؤثرند که تشخیص آن ها جز با به کارگیری این روش ها ممکن نیست.

2_ پیشینه ی تحقیق:

قاسمی زاد (2015) در تحقیقی به نام «روش ها و موفقیت های تحصیلی سنتی برای دانش آموزان آموزش عالی نسبت به روش های غیر سنتی» در این مقاله باهدف مطالعه راهبردهای یادگیری برای چهار دانشجو انجام شد. در نمونه گیری خوشه ای که انجام شد، 245 نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد ایران به صورت تصادفی انتخاب شدند، و پرسش نامه بین آن ها توزیع گردید که روش پژوهش، همبستگی و مقایسه ای بود. برای محاسبه قابل اطمینان، تجزیه و تحلیل به روش آلفا گروباخ صورت گرفت، و از نظر متخصصان برای تجزیه و تحلیل محاسبات برای کار استفاده شد. نتایج نشان داد که تفاوت های معنی داری بین راهبردهای یادگیری در هر گروه از محصلان وجود ندارد. علاوه بر این بین موفقیت های تحصیلی از این دو گروه تفاوت معنی داری وجود ندارد.

حاتم زاده سر کشتی (1394) در مقاله ای تحت عنوان «بررسی رابطه بین فرهنگ کلاس درس، سبک یادگیری و میزان خلاقیت دانش آموزان پسر پایه ششم شهرستان دلفان» به این نتیجه رسید که: هدف رابطه بین فرهنگ کلاس درس، سبک های یادگیری و میزان خلاقیت دانش آموزان می باشد لذا پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانش آموزان پسر پایه ششم - دوره ابتدایی شهرستان دلفان در سال تحصیلی 49-49 که تعداد آن ها بالغ بر 0922 نفر بود. تعداد نمونه از روش نمونه گیری به این صورت بود که از بین دانش آموزان پسر پایه ششم ابتدایی شهرستان نورآباد به طور تصادفی 014 نفر انتخاب شدند روش اصلی آزمودنی در این مطالعه تصادفی بوده است روش و ابزار جمع آوری اطلاعات شامل سه پرسشنامه، پرسشنامه فرهنگ کلاس استفتان رابینز، پرسشنامه پیشرفت تحصیلی کلب و پرسشنامه خلاقیت رند سیب می باشد برای جمع آوری اطلاعات از دو روش کتابخانه ای و میدانی استفاده شده است. برای تعیین چارچوب تئوری تحقیق، از منابع جدید علمی استفاده شده و به جهت اشراف به پیشینه تحقیق، روش کتابخانه ای به کاررفته است. عمده روش جمع آوری اطلاعات میدانی است روش تحلیل داده ها در دو سطح توصیفی و استنباطی انجام شده است. در تحلیل توصیفی از شاخص های آمار توصیفی از جمله فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد و ... و در تحلیل استنباطی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است

کونانی؛ امیری؛ زمانیان و حیدری پور، (۱۳۹۴) هدف از این پژوهش بررسی رابطه پیشرفت تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان شهرستان کوهدشت بود. روش: روش مورد استفاده در این پژوهش، زمینه‌یابی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری: جامعه آماری این پژوهش عبارت بود از تمامی دانش‌آموزان مقطع راهنمایی شهرستان کوهدشت که در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ مشغول به تحصیلی بودند. نمونه - آماری: از میان جامعه آماری نمونه‌ای با حجم ۱۲۵ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی از میان دو جنس (دختر و پسر) انتخاب شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها: به منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه پیشرفت تحصیلی کلب، معدل تحصیلی دانش‌آموزان استفاده گردید. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها: در این پژوهش به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از دو روش همبستگی تجزیه و تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. یافته‌ها: نتایج حاصل نشان دادند که سبک‌های یادگیری با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری دارند، همچنین نتایج نشان دادند که از میان پیشرفت تحصیلی، سبک یادگیری واگرا بیشترین رابطه را پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان داشت. پیشنهاد: با توجه به رابطه معناداری که بین سبک‌های یادگیری و پیشرفت تحصیلی مشاهده شد، پیشنهاد می‌شود ضمن تشخیص درست سبک‌های یادگیری هر یک از فراگیران، محتوای آموزشی، فضاهای آموزشی، و دیگر عناصر آموزش و یادگیری متناسب با هر یک از این توانایی‌ها طراحی و تدوین شود تا زمینه پیشرفت هر چه بیشتر آنان مهیا گردد. محمودی و رحیمی، (۱۳۹۳) در مقاله با عنوان «استاندارد ساختن پرسشنامه سبک‌های یادگیری ورمونت (ILS) و ریجسویک بر روی دانش‌آموزان دوره متوسطه استان مازندران» به این نتیجه رسیدند که: در گذشته بسیاری از مدرسان و متخصصان آموزش و پرورش و حتی روان‌شناسان یادگیری را کیفیتی می‌دانستند که ذهن معلم انباشته و برای انتشار آماده است. در این میان وظیفه معلم انتشار کیفیت، مسئولیت دانش‌آموز بهره‌مندی از آن بود. بر این اساس، اگر دانش‌آموزی یاد نمی‌گرفت مقصر بود. بدین‌سان، این باور وجود داشت که موفقیت و شکست افراد عمدتاً ناشی از تفاوت در توانایی‌های هوشی آن‌هاست. امروز، بر اثر تلاش‌ها و پژوهش‌های بسیار در قلمرو پیشرفت تحصیلی و شناختی، این باور خرد تغییر فراوان یافته است. نتایج پژوهش‌های چند دهه اخیر نقش بارز پیشرفت تحصیلی و شناختی را در عملکرد تحصیلی و غیر تحصیلی افراد نشان می‌دهد. امروزه تعداد علاقه‌مندان به تحصیل در مقاطع و زمینه‌های گوناگون به هیچ‌وجه قابل مقایسه با گذشته نیست. البته این تفاوت فقط از نظر تعداد نیست، بلکه ناهمگونی بین افراد بسیار بیشتر از گذشته شده است

(صیدی، صابر، ۱۳۹۳) در تحقیقی به بررسی تأثیر آموزش مبتنی بر هوش‌های چندگانه گاردنر بر پیشرفت درسی دانش‌آموزان با سبک یادگیری دیداری - کلامی فلدر و سیلورمن در درس علوم پرداخت. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه دانش‌آموزان پایه ششم مدارس شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ تشکیل می‌دهند. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای تعداد ۵۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. سپس نمونه‌ها به طور تصادفی یکی از گروه‌های آزمایش (۲۵ نفر) و گروه کنترل (۲۵ نفر) قرار گرفتند و بر اساس سبک یادگیری مدل فلدر و سیلورمن گروه‌بندی شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه سبک یادگیری فلدر و سولومان استفاده شد. اطلاعات به دست آمده با استفاده از آزمون تحلیل کوواریانس یک متغیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. آموزش مبتنی بر هوش‌های چندگانه گاردنر بر پیشرفت درسی دانش‌آموزان با سبک‌های یادگیری دیداری - کلامی ($p=0.002$) مدل فلدر و سیلورمن در درس علوم تأثیر معنی‌داری دارد.

خلیفه؛ نوروزی؛ امیر تیموری و شهریوی، (۱۳۹۳) در مقاله بانام «بررسی رابطه بین پیشرفت تحصیلی با خودکار آمدی رایانه‌ای در دانشجویان مقطع کارشناسی» به این نتایج رسید که: بررسی رابطه بین سبک‌های یادگیری با خودکارآمدی رایانه‌ای در دانشجویان مقطع کارشناسی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۷ می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانشجویان کارشناسی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی متشکل از ۱۸۵۰ دانشجو تشکیل دادند. برای نمونه‌گیری در این پژوهش از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد.

استن ماریا ماگدالنا^۷ (۲۰۱۵) در پژوهشی به پیش بینی و بهبود پیشرفت تحصیلی را نشان داد که موضوع تا به حال در زمینه یادگیری دانشگاهی و پیدا کردن عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دارای پیامدهای قوی در پژوهش در روانشناسی یادگیری درست می‌باشد، بلکه در سیاست‌های آموزشی و به‌طور ضمنی در راهبردهای یادگیری دانش‌آموزان است. مطالعه حاضر پیشنهاد به تجزیه و تحلیل نوع رابطه در

⁷ Stan Maria Magdalena

میان سبک یادگیری دانش‌آموزان دارد، رفتار و عملکرد تحصیلی در یادگیری عملی و نظری خود فعالیت‌ها است. نتایج حاصل از این مطالعه نشان می‌دهد تفاوت‌های قابل توجهی در رابطه با سبک یادگیری و رفتار یادگیری، با توجه به سن، تجربه و نوع عملکرد تحصیلی وجود دارد.

روس و هاناپی⁸ (2015) در تحقیقی به نام «الگوی پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان سال دوم در مدیریت کسب‌وکار و برنامه‌ریزی (مدیریت) در یکی از کالج‌های حرفه‌ای در منطقه شمال» در این تحقیق بررسی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان سال دوم در مدیریت کسب‌وکار و هتلداری در یکی از کالج‌های حرفه‌ای در منطقه شمال، مالزی انجام داد. در نمونه پژوهش، 30 نفر از دانش‌آموزان شامل از هر برنامه، در مجموع 60 دانش‌آموزان بود روش اندازه‌گیری مورد استفاده پرسشنامه‌ها بر اساس شاخص پیشرفت تحصیلی (ILS) بود توسعه یافته توسط فلدر و سیلورمن (1988) که از 44 آیتم استاندارد موارد تأیید 4 ابعاد و 4 خرده مقیاس، یعنی صفوف (فعال) / آموزان انعکاسی، ادراک (سنجش/آموزان بصری)، ورودی (تصویری/آموزان شفاهی) و درک (یادگیرندگان جهانی/پی‌درپی) بودند. هر یک از ابعاد شامل 11 مورد بود. اطلاعات توصیفی تجزیه و تحلیل از نرم‌افزار SPSS 20.0 استفاده شد. نمایش نتایج: از تجزیه و تحلیل نشان داد که به طور کلی، دانش‌آموزان سال دوم از این دانشکده را می‌توان غالب در بصری (90٪) از سبک کلامی برای بعد ورودی؛ فعال (71.7٪) سبک پس‌از آن بازتابنده برای بعد صفوف؛ پی‌درپی (71.7٪) از سبک جهانی برای درک ابعاد و سنجش (55٪) از سبک بصری برای درک ابعاد. بر اساس یافته‌ها، محققان نشان می‌دهد که استادان دانشگاه باید روش‌های تدریس خود از استراتژی‌ها، روش‌ها و تکنیک‌های با پیشرفت تحصیلی غالب برای هر یک از ابعاد در میان دانش‌آموزان می‌باشد.

3_ جامعه آماری و روش نمونه‌گیری:

این تحقیق به بررسی وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان مطالعه شده است از مجموع کل در سال تحصیلی 1400-1401 تعداد 2000 نفر دانشجو به عنوان جامعه مادر ما بوده است با توجه به گستردگی حجم جامعه 50 از این جامعه را انتخاب کردیم.

3_1_ توصیف شاخص‌های جمعیت شناختی

جدول 1- سن جامعه مورد مطالعه را نشان می‌دهد. با توجه به آن، این گونه برمی‌آید که در مجموع میانگین سنی پاسخگویان 24/48 سال و دارای انحراف معیار متناظر 2/76 می‌باشد. حداکثر سن دانشجویان 31 سال و کمترین میزان سن 19 سال می‌باشد.

جدول 1- توصیف سن آزمودنی‌ها

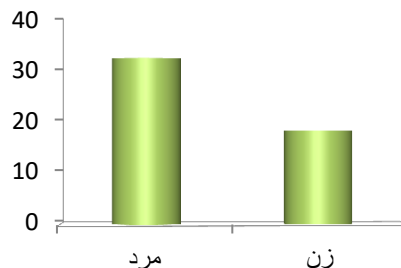
متغیر	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین
سن	24/48	2/76	31	19

همچنین یافته‌ها نشان داد که 32 نفر (64 درصد) مرد و 18 نفر (36 درصد) زن بودند (جدول 2).

جدول 2- فراوانی و درصد فراوانی جنسیت آزمودنی‌ها

متغیر	سطح	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	32	64
	زن	18	36
	جمع	50	100

⁸ Rus & Hanapi

نمودار 1- درصد جنسیت آزمودنی‌ها

همچنین نتایج فراوانی سطح تحصیلات نشان می‌دهد 2 نفر (4 درصد) از آزمودنی‌ها در مقطع کاردانی، 39 نفر (78 درصد) در مقطع کارشناسی و 9 نفر (18 درصد) در مقطع کارشناسی ارشد در حال تحصیلی می‌باشند. بنابراین بیشترین فراوانی سطح تحصیلات متعلق به کارشناسی می‌باشد.

3_2_ ابزار جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها:

با توجه به اهداف پژوهش، از یک پرسشنامه به شرح ذیل برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد که ابتدای پرسشنامه‌ها، 2 سؤال به منظور جمع‌آوری برخی از اطلاعات جمعیت شناختی آزمودنی‌ها مانند سن، جنس، آمده است. و خود پرسشنامه از 29 سؤال به صورت چهار گزینه انتخاب تهیه شد.

روش آماری مورد استفاده در این تحقیق استفاده از توزیع فراوانی، نمودار ستونی و فرمول استورنت جهت پیدا کردن میانگین‌ها بین دو دانشجویان کاررفته است.

متغیرهای مورد استفاده:

تعریف متغیر: متغیر یک مفهوم است که بیش از دو یا چند ارزش یا عدد به آن اختصاص داده می‌شود ویژگی‌هایی را که پژوهشگر مشاهده یا اندازه‌گیری می‌کند متغیر نامیده می‌شود.

متغیر مستقل: متغیر مستقل به متغیری گفته می‌شود که از طریق آن متغیر وابسته تعیین یا پیش‌بینی می‌شود در این تحقیق مستقل بررسی وضعیت اقتصادی و اجتماعی خانواده است.

متغیر وابسته: متغیر وابسته، متغیر پاسخ، برون داده یا ملاک است و عبارت است از وجه یا جنبه‌ای از رفتار یک ارگانیسم که تحریک شده است. متغیر وابسته متغیری است که مشاهده یا اندازه‌گیری می‌شود تا تأثیر متغیر مستقل بر آن معلوم و مشخص شود در این تحقیق پیشرفت تحصیلی دانشجویان متغیر وابسته است.

3_3- یافته‌های تحقیق و تجزیه و تحلیل آن‌ها :

جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان است که در جریان سال تحصیلی 1400-1401 مشغول به تحصیل بودند که به صورت تصادفی 50 نفر از آن‌ها انتخاب شده‌اند.

هر یک از سؤالات به صورت جداگانه تجزیه و تحلیل و در خاتمه به صورت جدولی نتایج با درصد نشان داده شده است. نمودار ستونی هر یک از سؤالات با توجه به میانگین معدل نمرات طبق تقسیم‌بندی نشان داده شده است.

3_4_ پایایی و روایی:

پایایی این پرسشنامه بر روی 10 نفر اجرا و نتایج از طریق آلفای کرونباخ محاسبه شد و دارای پایایی $0/8 =$ به دست آمد که از نظر پایایی مورد قبول است.

روایی: روایی از طریق نشان دادن به استاد و پس از تأیید معلوم شد که دارای روایی است.

3_5_ روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:

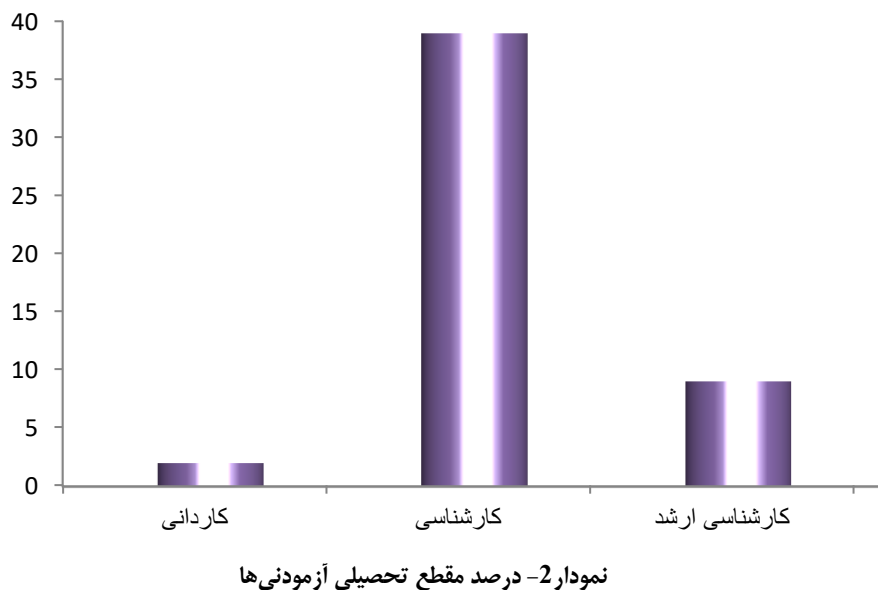
در پژوهش حاضر، با توجه به ماهیت فرضیه‌ها و نوع متغیرها از روش‌های موجود در آمار توصیفی نظیر جداول توزیع فراوانی مطلق، میانگین جهت بررسی و مقایسه اطلاعات جمع‌آوری شده از طریق پرسشنامه و در بخش آمار استنباطی نیز از آزمون همبستگی و رگرسیون برای آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است، که در نهایت برای تجزیه و تحلیل و به کارگیری این آزمون‌ها از نرم‌افزار SPSS 20 استفاده شد.

4_ یافته‌های پژوهش

همان‌طور که پیشتر گفته شد، هدف از این پژوهش بررسی وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان می‌باشد. در این قسمت به تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش پرداخته می‌شود. در ابتدا یافته‌های توصیفی آورده شده است و سپس به بررسی فرضیه‌های پژوهش پرداخته می‌شود. پژوهشگر با استفاده از پرسشنامه معتبر و ابزارهای مناسب از جامعه آماری داده‌های مورد نیاز برای آزمون فرضیه‌ها را جمع‌آوری کرده است. حال در این بخش از تحقیق نوبت به این می‌رسد که فرضیه‌های این تحقیق که پژوهشگر را در انتخاب روش‌های مناسب تحقیق هدایت کرده‌اند، را مورد آزمون و آزمایش قرار دهند. بی‌شک مهمترین بخش هر تحقیق یا پژوهشی دستیابی به نتایج آن تحقیق و همانا تأیید یا رد فرض‌های موجود می‌باشد. در واقع در این بخش از هر پژوهشی، پژوهشگر پاسخ خود را می‌یابد و می‌تواند در پی راه‌حل‌های مناسبی برای پاسخ خود باشد. این پژوهش که دارای رویکرد کمی می‌باشد، به گونه‌ای که ابتدا به تجزیه و تحلیل توصیفی و سپس به تجزیه و تحلیل استنباطی پرداخته شد. در بخش توصیفی نتایج ابتدا به بررسی و توصیف فراوانی خصوصیات جمعیت شناختی آزمودنی‌ها پرداخته سپس از میانگین، انحراف معیار، برای توصیف متغیرها استفاده می‌گردد. در نهایت در بخش استنباطی نتایج با استفاده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و آزمون t مستقل استفاده به بررسی تأیید یا رد فرضیه‌های این تحقیق پرداخته شد.

جدول 4- فراوانی و در صد فراوانی مقطع تحصیلی آزمودنی‌ها

متغیر	سطح	فراوانی	درصد فراوانی
مقطع تحصیلی	کاردانی	2	4
	کارشناسی	39	78
	کارشناسی ارشد	9	18
	دکترا	0	0
	جمع	50	100

4-1- توصیف متغیرهای تحقیق

نتایج این تحقیق نشان داد وضعیت اجتماعی دارای میانگین $14/74$ و انحراف معیار $2/1$ ، میزان مطالعه والدین دارای میانگین $16/62$ و انحراف معیار $5/12$ ، نگرش و همکاری والدین با دانشگاه دارای $18/02$ و انحراف معیار $2/69$ و تشویق والدین فرزند دارای میانگین $19/48$ و انحراف معیار $3/03$ می‌باشد.

جدول 5 - توصیف متغیرهای مستقل

ابعاد	میانگین*	انحراف معیار*
وضعیت اجتماعی	14/74	2/1
میزان مطالعه والدین	16/62	5/12
نگرش و همکاری والدین با دانشگاه	18/02	2/69
تشویق والدین به فرزند	19/48	3/03

نتایج توصیف پیشرفت تحصیلی دانشجویان نشان داد پیشرفت تحصیلی دارای میانگین $15/47$ و انحراف معیار $1/41$ می‌باشد.

جدول 6-توصیف پیشرفت تحصیلی

متغیر	میانگین	انحراف معیار
پیشرفت تحصیلی	15/47	1/41

4_2- آمار استنباطی

4_2_1- فرضیات تحقیق

1- بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی‌دار وجود دارد.

H_0 : بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی‌دار وجود ندارد.

H₁: بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول 7- همبستگی وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی داری (p)
وضعیت اجتماع	0/338*	0/016

منبع: یافته‌های پژوهش ** : معنی داری در سطح 99%* : معنی داری در سطح 95% ، ns : عدم معنی داری

جهت بررسی رابطه بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. همان گونه که جدول 7 نشان می‌دهد، ارتباط وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی، معنی دار است و ارتباط مثبت بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی وجود دارد ($r = 0/338$ و $p = 0/016$). بنابراین این فرضیه مبنی بر وجود رابطه معنی دار بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی تأیید می‌گردد. نتایج این فرضیه نشان می‌دهد با توجه به اینکه ضریب همبستگی بین دو متغیر مثبت می‌باشد بنابراین رابطه مستقیم بین دو متغیر وجود دارد پس با افزایش وضعیت اجتماعی، پیشرفت تحصیلی به عنوان متغیر وابسته تحقیق نیز افزایش می‌یابد. بنابراین در این فرضیه H_0 رد و H_1 تأیید می‌گردد.

2- بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی دار وجود دارد.

H₀: بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی دار وجود ندارد.

H₁: بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول 8- همبستگی میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی داری (p)
میزان مطالعه والدین	0/506**	0/0001

منبع: یافته‌های پژوهش ** : معنی داری در سطح 99%* : معنی داری در سطح 95% ، ns : عدم معنی داری

به منظور تعیین رابطه بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همان گونه که جدول 8 نشان می‌دهد، رابطه میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی، معنی دار می‌باشد ($r = 0/506$ و $p = 0/843$). بنابراین این فرضیه مبنی بر وجود رابطه معنی دار بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی تأیید می‌گردد. نتایج این فرضیه نشان می‌دهد با توجه به اینکه ضریب همبستگی بین دو متغیر مثبت می‌باشد بنابراین رابطه مستقیم بین دو متغیر وجود دارد پس با افزایش میزان مطالعه والدین، پیشرفت تحصیلی به عنوان متغیر وابسته تحقیق نیز افزایش می‌یابد. بنابراین در این فرضیه H_0 رد و H_1 تأیید می‌گردد.

3- بین میزان نگرش والدین به دانشگاه و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی دار وجود دارد.

H₀: بین نگرش والدین به دانشگاه و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی دار وجود ندارد.

H₁: بین نگرش والدین به دانشگاه و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول 9- همبستگی نگرش والدین به دانشگاه و پیشرفت تحصیلی

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی داری (p)
نگرش والدین به دانشگاه	-0/200 ^{ns}	0/177

منبع: یافته‌های پژوهش **: معنی داری در سطح 99٪ * : معنی داری در سطح 95٪، ns: عدم معنی داری

نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد نگرش والدین به دانشگاه و همکاری با دانشگاه و پیشرفت تحصیلی ارتباط معنی داری با یکدیگر ندارند ($r = -0/200$ و $p = 0/177$). بنابراین این فرضیه مورد تأیید قرار نمی‌گیرد.

4- بین تشویق والدین به درس خواندن و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی دار وجود دارد.

H_0 : بین تشویق والدین به درس خواندن و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی دار وجود ندارد.

H_1 : بین تشویق والدین به درس خواندن و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول 10- همبستگی تشویق والدین به درس خواندن و پیشرفت تحصیلی

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی داری (p)
تشویق به درس خواندن	-0/048 ^{ns}	0/738

منبع: یافته‌های پژوهش **: معنی داری در سطح 99٪ * : معنی داری در سطح 95٪، ns: عدم معنی داری

نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد تشویق به درس خواندن و پیشرفت تحصیلی ارتباط معنی داری با یکدیگر ندارند ($r = -0/048$ و $p = 0/738$). بنابراین این فرضیه مورد تأیید قرار نمی‌گیرد.

5- بین سن و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی دار وجود دارد.

H_0 بین جنسیت و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی دار وجود ندارد.

H_1 : بین جنسیت و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول 11- مقایسه جنسیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان

مؤلفه	مرد (n=32)		زن (n=18)		آماره t	معنی داری
	میانگین	انحراف میانگین	میانگین	انحراف میانگین		
پیشرفت تحصیلی	15/62	1/56	15/27	1/097	-0/920	0/362 ^{ns}

** : معنی داری در سطح 99٪ * : معنی داری در سطح 95٪، ns: عدم معنی داری

نتایج در نهایت نشان داد در بین دو جنس زن و مرد پیشرفت تحصیلی تفاوت معنی داری وجود ندارد. بنابراین این فرضیه مورد تأیید قرار نمی‌گیرد.

4_3_ یافته‌های استنباطی فرضیات:

بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی دار وجود دارد.

جهت بررسی رابطه بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. همان گونه که جدول 8 نشان می‌دهد، ارتباط وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی، معنی‌دار است و ارتباط مثبت بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی وجود دارد ($r = 0/338$ و $p = 0/016$). بنابراین این فرضیه مبنی بر وجود رابطه معنی‌دار بین وضعیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی تأیید می‌گردد. نتایج این فرضیه نشان می‌دهد با توجه به اینکه ضریب همبستگی بین دو متغیر مثبت می‌باشد بنابراین رابطه مستقیم بین دو متغیر وجود دارد پس با افزایش وضعیت اجتماعی، پیشرفت تحصیلی به‌عنوان متغیر وابسته تحقیق نیز افزایش می‌یابد. بنابراین در این فرضیه H_0 رد و H_1 تأیید می‌گردد.

بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی‌دار وجود دارد.

به‌منظور تعیین رابطه بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همان گونه که جدول 9 نشان می‌دهد، رابطه میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی، معنی‌دار می‌باشد ($r = 0/506$ و $p = 0/843$). بنابراین این فرضیه مبنی بر وجود رابطه معنی‌دار بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی تأیید می‌گردد. نتایج این فرضیه نشان می‌دهد با توجه به اینکه ضریب همبستگی بین دو متغیر مثبت می‌باشد بنابراین رابطه مستقیم بین دو متغیر وجود دارد پس با افزایش میزان مطالعه والدین، پیشرفت تحصیلی به‌عنوان متغیر وابسته تحقیق نیز افزایش می‌یابد.

بین میزان نگرش والدین به دانشگاه و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی‌دار وجود دارد.

نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد نگرش والدین به دانشگاه و همکاری با دانشگاه و پیشرفت تحصیلی ارتباط معنی‌داری با یکدیگر ندارند ($r = -0/200$ و $p = 0/177$). بنابراین این فرضیه مورد تأیید قرار نمی‌گیرد.

بین تشویق والدین به درس خواندن و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی‌دار وجود دارد.

نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد تشویق به درس خواندن و پیشرفت تحصیلی ارتباط معنی‌داری با یکدیگر ندارند ($r = -0/048$ و $p = 0/738$). بنابراین این فرضیه مورد تأیید قرار نمی‌گیرد.

بین سن و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی‌دار وجود دارد.

نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد سن و پیشرفت تحصیلی ارتباط معنی‌داری با یکدیگر ندارند ($r = -0/083$ و $p = 0/568$).

بین جنسیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان رابطه معنی‌دار وجود دارد.

نتایج درنهایت نشان داد در بین دو جنس زن و مرد پیشرفت تحصیلی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. بنابراین این فرضیه مورد تأیید قرار نمی‌گیرد.

5_ منابع:

- افروز غلامعلی (1386) مبانی روان‌شناختی اکت تحصیلی - انتشارات دانشگاه.
- حیدری، اکرم (1385) بلوغ، مشکلات روانی نوجوان و جوان، اکت تحصیلی - نشر گستر تهران.
- هالت، جان (1387) زمینه یا بر شکست تحصیلی - ترجمه دکتر مهشید فروغان - انتشارات قطره - چاپ سوم.
- حاتم زاده سر کشتی، نازنین (1394) بررسی رابطه بین فرهنگ کلاس درس، سبک یادگیری و میزان خلاقیت دانش‌آموزان پسر پایه ششم شهرستان دلفان، دومین کنفرانس ملی و اولین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در علوم انسانی. دوره 2 شماره 2، صص 24-57.
- صیدی، صابر، (1393) بررسی تأثیر آموزش مبتنی بر هوش‌های چندگانه گاردنر بر پیشرفت درسی دانش‌آموزان با سبک یادگیری دیداری - کلامی فلدر و سیلورمن در درس علوم، اولین کنفرانس سراسری توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی دوره 1 شماره 4، صص 241-265.
- کونانی، افروز؛ منیر امیری؛ عیسی زمانیان و حیدری پور، حکمت الله (1394) بررسی رابطه سبک‌های یادگیری با پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان شهرستان کوهدشت، دومین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی دوره 2 شماره 7، صص 445-675.
- محمودی، نعمت اله، رحیمی، بهارک (1393) استاندارد ساختن پرسشنامه سبک‌های یادگیری ورمونت (ILS) و ریجسویک بر روی دانش‌آموزان دوره متوسطه استان مازندران، سومین کنفرانس ملی و اولین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در علوم انسانی دوره 3 شماره 4، صص 569-588.
- Hueyching. J. & Reeves. T.C. (1992), *Mental modeles: A research focus for interactive learning system. Educational Technolgy research and Development*, 40. 39-59.
- Riding, R.J& Cheema,I.(1991), An Overweiv and integration of cognitive style. Educational Psychology vol. 11
- Slavin, R. E. (1991), Educational phsychology (teaching in practice). (3th ed). Boston: Allyn and Bocon.
- Srivastava, P. (1997), Cognitive style in educational perspective. New Delhi (INDIA): Anuol: Mehr a offset Press.

Investigating the relationship between the social status of the family and individual variables with the academic progress of students

The research conducted on the effect of parents' literacy level on students' academic progress shows that the father's literacy level has a definite effect on the students' success and failure, and the mother's literacy level is not without influence on success or failure. There is a significant relationship between the level of parents' studies and the academic achievement of students of Islamic Azad University, Kerman branch. Also, in this research, the effect of parents' literacy level on academic progress, academic failure, behavioral problems and academic problems of students is confirmed, and the level of parental literacy has a direct and positive relationship with students' educational progress. My statistical population in this research includes 50 students of Islamic Azad University, Kerman branch, who were busy studying in the academic year of 1400-2001, and their number is 2000, and the statistical sample is 50 students who were selected from the community by simple random sampling. . And the research tool includes a questionnaire for students.

Keywords: social status, parents' literacy level, students' academic progress